Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Natuur en Visserij

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur

[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
13 juli 2026

Kenmerk
DGNV / 107502639

Kopie aan

Bijlage(n)

nota
TER BESLISSING

Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit algemene leefomgeving inzake gedragscodes

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) wordt gewijzigd in verband met de herijking van het instrument gedragscode soortenbescherming. U bent akkoord gegaan met agendering van de ontwerp AMvB in het ambtelijke voorportaal (CFL) van 23 juni en de Ministerraad (MR) van 3 juli. Aan de MR is voorgesteld om het ontwerp aan beide Kamers te sturen in het kader van de voorhang. Het concept wijzigingsbesluit is goedgekeurd door de Ministerraad. U wordt verzocht akkoord te gaan met voorhang in de Eerste Kamer en Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

U kunt de aanbiedingsbrieven aan de Eerste en Tweede Kamer ondertekenen.

Kernpunten

- Met de voorlegging van de ontwerp AMvB aan beide Kamers in het kader van de voorhangprocedure zet u een belangrijke stap in het proces om uiteindelijk te komen tot een vastgestelde AMvB.
- De voorhang is voorzien van 8 september tot en met 5 oktober 2026.
- Na afronding van de voorhangprocedure zal de ontwerp AMvB, als de voorhang niet tot ingrijpende wijzigingen leidt, direct voor advies aanhangig worden gemaakt bij de Afdeling advisering van de Raad van State.

Toelichting

- Een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is verplicht voor in het Bal aangewezen activiteiten die mogelijk nadelige gevolgen hebben voor dieren of planten van beschermde soorten die van nature in het wild voorkomen. Voor activiteiten die frequent worden uitgevoerd en die een voorzienbaar en voorspelbaar effect hebben op soorten en hun leefgebied, geldt een uitzondering op de vergunningplicht als wordt gewerkt overeenkomstig een bij ministeriële regeling aangewezen gedragscode. In het Bal zijn categorieën activiteiten aangewezen waarvoor een gedragscode kan worden aangewezen.
- Tot nu konden op grond van het Bal voor de volgende categorieën van activiteiten gedragscodes worden aangewezen:
  1°. het bestendig beheren of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
  2°. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
  3°. een bestendig gebruik; of
  4°. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.
  Deze categorieën worden met dit wijzigingsbesluit gewijzigd.
- Gedragscodes worden opgesteld op initiatief van een sector (bijv. bos- en natuurterreineigenaren, TenneT, havenbedrijven) of overheid (bijv. gemeenten, waterschappen, Rijkswaterstaat).
- Beoordeling van de gedragscode wordt uitgevoerd door RVO, waarbij afstemming plaats vindt met het IPO. Tevens vindt internetconsultatie plaats.
- De gedragscode moet voldoen aan de eisen van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (hierna: VHR): de in de gedragscode opgenomen activiteiten mogen geen nadelige invloed hebben op de Staat van Instandhouding van de beschermde soorten. Dit wordt geborgd door uitvoering van in de gedragscode opgenomen maatregelen.
- De gedragscode wordt aangewezen door de minister van LVVN indien deze voldoet aan de eisen van de VHR en een positief advies krijgt van RVO en het IPO.
- Naar aanleiding van adviezen in 2019 van de bestuurlijke koepels over het instrument gedragscodes tijdens de consultatie van het Aanvullingsbesluit natuur besloot de toenmalige minister van LNV meer fundamenteel te kijken naar het toekomstige beleid en de toekomstige juridische vormgeving van het instrument van de gedragscode.
- In overleg met de sector, overheden, soortenorganisaties en adviesbureaus heeft LVVN een evaluatie uitgevoerd en aanbevelingen gedaan voor verbetering van beleid, uitvoering en juridische vormgeving van het instrument gedragscodes.
- Aanleiding voor de wijziging van het Bal is drieledig:
  - beleidsmatige en juridische aanpassingen aangekondigd in de Kamerbrief van 14 oktober 2022 van de toenmalige minister voor Natuur en Stikstof;
  - noodzakelijke aanpassing naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over de gedragscode Natuurinclusief renoveren (2021);
  - opvolging van aanbevelingen uit de evaluatie van het stelsel voor gedragscodes.
- De voorliggende wijziging van het Bal strekt tot het volgende:

  - Enkele aanpassingen worden doorgevoerd om het Bal beter te laten aansluiten bij de eisen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze wijzigingen zijn technisch van aard en hebben geen consequenties voor de gebruiker van de gedragscode.
  - Aan de categorieën handelingen waarvoor een gedragscode kan worden aangewezen wordt 'ecologisch onderzoek' toegevoegd. Daarnaast wordt de categorie 'bestendig gebruik' gewijzigd in 'gebruik van terreinen overeenkomstig de daaraan toegedeelde functie'.
  - Voor enkele specifieke handelingen wordt voortaan als voorwaarde gesteld dat vooraf gegevens en bescheiden worden verstrekt, wil gebruik kunnen worden gemaakt van de vrijstelling van de vergunningplicht, de zogenoemde informatieplicht.
- Naar aanleiding van de internetconsultatie en nader overleg met het ministerie van Defensie is de categorie 'bestendig gebruik' gewijzigd in 'gebruik van terreinen overeenkomstig de daaraan toegedeelde functie'. De categorie 'bestendig gebruik' zou eerst geschrapt worden omdat er op dit moment geen gedragscodes zijn aangewezen voor deze categorie. Het ministerie van Defensie heeft echter aangegeven hier toch gebruik van te willen maken. Met de nieuwe formulering wordt een relatie gelegd tussen het gebruik en de functie van het terrein, zodat niet gebruik op willekeurige terreinen onder de vrijstelling van een gedragscode kan vallen.